
Harmonie soužití

JAN ORT

JAN.ORT@FF.CUNI.CZ

ROMISTICKÉ UTOPIE, 16. 3.2023

Jan Ort

Harmonie soužití

Romové jako místní obyvatelé
východního Slovenska

-
- vymezení vůči „nepřizpůsobivým cikánům“
 - zdůraznění vlastní přizpůsobivosti
 - harmonie soužití jako akceptace struktury asymetrických vztahů
 - Romové se podílejí na její reprodukci

Jan Ort

Harmonie soužití

Romové jako místní obyvatelé
východního Slovenska

kapitola první

- kolonizované vědomí
- reprodukce normality bílého světa
- bílé masky: vykazování charakteristik „gádžovského způsobu života“
- černá kůže: vydělování na základě rasových charakteristik

A black and white close-up portrait of Frantz Fanon, looking slightly to the right with a serious expression. He is wearing a dark suit jacket, a white shirt, and a striped tie.

Frantz Fanon
Black Skin,
White Masks

kapitola druhá: politiky prostoru

- „místní, ale nikoliv indigenní“
(Theodosiou 2004)
- osada jako prostor „cikánství“
- pohyb z osady do „neromské“
části obce jako stvrzení
přináležení k obci

Romové jako místní obyvatelé? Přináležení, cikánství a politika prostoru ve vesnici na východním Slovensku*

JAN ORT**

Filozofická fakulta, Univerzita Karlova, Praha

Roma as Locals? Belonging, Gypsiness, and the Politics of Space in an Eastern Slovak Village

Abstract: Based on long-term ethnographic research in one eastern Slovak village, this paper explores the complex issue of the role of place in the (self-) identification of Roma. Applying both a diachronic and a synchronic perspective, the author focuses on the mechanisms of the territorialisation of the Roma that led to the preservation of the historical continuity of the Romani settlement and to its territorial stigmatisation. He shows how local identification and position in the residential structure of the village studied here translated into a more enduring differentiation among Roma themselves. The author argues that crucial to understanding this process is the racialised category of 'Gypsiness', through which the Roma were singled out as 'less local'. 'Gypsiness' was also strongly associated with the space of the settlement and at the same time served as a generally accepted reason for its very existence. By setting up their own strategy of social mobility and striving to achieve full-fledged local belonging, the Roma, to a large extent, subscribed to the dominant logic of 'Gypsiness' and thus reproduced it, but they also transformed some of its characteristics, integrating it into their own understanding of their sociability in an environment of historically rooted non-Romani dominance.

Keywords: Roma, eastern Slovakia, Gypsiness, local belonging, territorialisation, territorial stigmatisation, Romani settlements

Sociologický časopis / Czech Sociological Review, 2021, Vol. 57, No. 5: 581–608

<https://doi.org/10.13060/csr.2021.040>

kapitola třetí: sociolingvistická situace

- rusínština jako jazyk lokálního způsobu života
- místní nejen skrze rusínštinu
- konkrétní lokalizovaná podoba romštiny
- „odlišnost nemusí nutně přicházet zvenčí, může vyrůst i zevnitř“ (Theodosiou 2004)

‘Be-longing’ in a ‘doubly occupied place’: The Parakalamos Gypsy musicians

ASPASIA THEODOSIOU

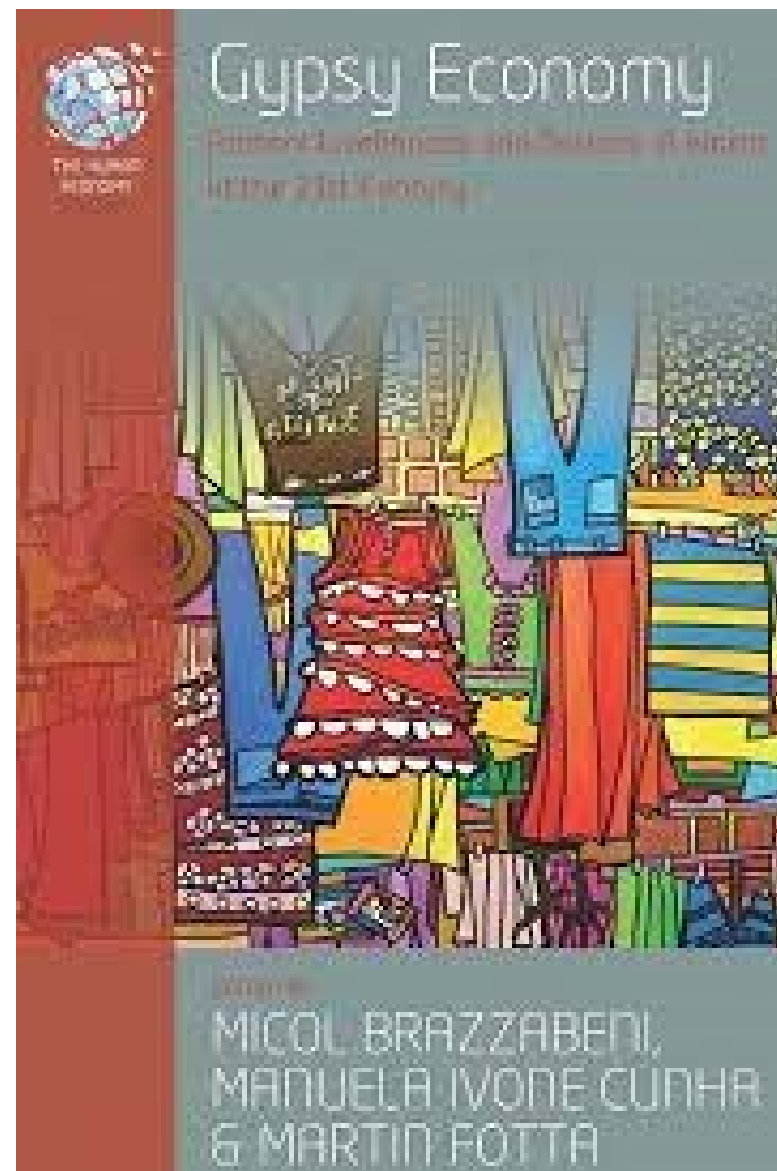
Triggered by continuous references to Parakalamos—a village on the Greek–Albanian border area in the north-west of Greece—as ‘musicians’ or Gypsies’ village’—this paper attempts to unfold a number of layers embedded within the process of identity formation by exploring the way place and its locatedness (both physical and symbolic) are implicated in processes of othering. The purpose is to invite reflections on the interrelations between the constitution of identity of places and the constitution of ‘terrains of be-longing’ with specific reference to the Gypsy case. In this respect it runs contrary to most of the assumptions shared by recent studies on Gypsies: against their focus on ‘nomadism’ and/or ‘imagined communities’—a focus that seems to disregard the significance of place in the constitution of Gypsy identifications—the paper raises the ways in which Gypsies’ locatedness and sense of ‘be-longing’ might be more apt in understanding how policing their identification with place can indeed be a crucial part of the Gypsy world.

Keywords: place, locatedness, ambiguity, be-longing, Gypsiness, music, Epirus, Greek–Albanian border, Parakalamos.

The village of Parakalamos in north-western Greece, which lies in the border zone with Albania and where I carried out my field research, was often

kapitola čtvrtá: ekonomické strategie

- „přizpůsobení“ se jako hra
- prostor pro resistenci, subverzi
a svébytnou ideologii
- přizpůsobení se „gádžům“
vs. přizpůsobení si „gádžů“

Závěr

- výpověď o protiromském rasismu
- ale: kapacita a kreativita Romů
rasismu čelit a reagovat na něj
- akceptace vs. subverze
dominantního řádu
- potenciál změny?

